

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Bc. Terezy Basíkové Reflection of Puritanism in the Short Stories of Nathaniel Hawthorne

Diplomová práce Terezy Basíkové se zabývá problematikou Hawthornovy reflexe typicky amerického fenoménu novoanglického puritanismu („typicky amerického“, neboť značně metamorfozujícího své anglické kořeny), ale v širším pojetí problematikou Hawthornova chápání morální kategorie „hříchu“ a jeho pokusu nalézt v kontextu svých životních zkušeností a pocitů, a v kontextu své, od náboženských dogmat se odvracející doby, odpověď na základní otázky lidské existence.

Práce vychází ze značně podrobných (v rámci svého rozsahu) a do hloubky jdoucích charakteristik základních faktorů, jež stály u zrodu Hawthornova díla – z geneze jeho osobnosti vedoucí k jeho „obsesi“ zmíněnou problematikou, z analýzy amerického puritanismu, a v širším slova smyslu amerického protestantství vůbec, a z analýzy historických souvislostí Hawthornova života a tvorby.

V aplikaci na jednotlivé vybrané povídky diplomantka využívá své rozsáhlé vědomosti, opírající se o rozsáhlou a kvalitní sekundární literaturu k citlivému a přesvědčivému rozboru povídek. Autorka práce přitom, na rozdíl od vědeckých prací „profesorského“ charakteru, nepředpokládá automaticky u čtenáře podrobnou znalost diskutovaných textů, resp. náboženských nebo společenských jevů, jichž se povídky dotýkají, ale své analýzy uvádí výstižným resumováním děje, což propůjčuje následným výkladům jejich konkrétnost a přesvědčivost.

Na první pohled z celkového zaměření práce, vyjádřeného již jejím názvem, vybočuje několik málo stránek v závěru, v nichž autorka rozebírá povídky „The Birthmark“ a „Rappaccini's Daughter“, které jako jedny z mála Hawthorneových textů nevycházejí z puritánského prostředí. Nicméně, je zcela zjevné, a diplomantka to i explicitně uvádí v úvodu k závěrečné páté kapitole, že společným jmenovatelem těchto dvou povídek a zbytku Hawthorneova díla je problematika „hříchu“, která je jako neodmyslitelný problém lidstva přítomna ve všech společenských, kulturních a historických prostředích, byť je pochopitelně vykládána různě. Společným jmenovatelem Hawthorneových „puritánských“ a obou „nepuritánských“ próz je však nejen tato problematika, ale i odpověď, kterou Hawthorne ve všech svých dílech implicitně i explicitně nabízí – lidská pýcha (intelektuální, nebo jen pseudointelektuální – sem patří i pýcha puritánských fanatiků) při výkladu této problematiky (a jedním z „výkladů“ je i její ignorování) je zaručenou cestou k tragickým koncům.

Oproti všem těmto kladným konstatováním lze postavit poměrně málo negativ. Nejvýraznějším, byť nikoliv obsahově podstatným negativem, je značné množství neopravených překlepů, které leckdy mohou neprávem působit jako neznalost gramatických pravidel anglického jazyka – ze zbytku textu, kde se v podobných kontextech tyto chyby nevyskytují, však zcela zřejmě vyplývá, že jde o pouhou nedůslednost při závěrečné redakci práce. To má, poněkud nevázně řečeno, diplomantka společně s řadou proslulých anglických nebo amerických autorů, nad jejichž překlepy, chybějící nebo špatnou interpunkcí, atp., si nakladatelští korektoři nejednou zoufali. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že překlepy by v práci neměly být. Po obsahové stránce lze konstatovat jako zjevné negativum pouze poněkud enigmatické členění některých podkapitol a jejich záhadné a záhadně se opakující názvy (v kapitole 4.4.2.)

Jako celek však práci považuji za velmi úspěšný pokus vyrovnat se se zvoleným tématem, z něhož je viditelné autorčino zaujetí, důkladnost a rozvinutá schopnost přesně a stylisticky kultivovaně vyjádřit svůj názor.

Práci navrhuji přijmout k obhajobě a ohodnotit známkou **výborně**

V Praze, 11.1.2014

Doc.PhDr. Josef Grmela, CSc.